

TELEGRAFUL ROMÂN

Apare Marția, Jota și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele neîncercate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

De la frați.

Sibiin, 10 Iunie n.

E firesc lucru, ca durerile noastre să le simtă și frații din regat, și de îngrijirile noastre să fie stăpâniți și ei. Nu e deci de cât foarte natural, că presa din regatul român se ocupă din tot adinsul cu primejdia care ne amenință școlile, și caută să ne vină într'ajutoriu, cu sfatul și cu mângaierea, adresând însă cuvinte înțelepte și de greutate și celor ce caută să ne pregătescă primejdia. Astfel de cuvinte bine cântărite găsim în ziarul „Voința Națională”, — organul cercurilor oficiale din București, — al cărui prim-articol din numărul primit astăzi ne facem plăcerea a-l publica întreg, chiar la locul acesta.

E următorul:

„Românii de preste munți trec din nou prin grele încercări. Se părea că după frământările fără succes ale ultimilor ani, cercurile politice din Ungaria își daduseră seama de greșela ce făceau în paguba tuturor, și că vor căuta să solidarizeze toate naționalitățile din regat cu tendințele cele nouă cari își făceau loc. Se părea că în partidul liberal se forma un curent pentru a da fie-cărui dreptul ce 'l are și pentru a păstra angajamentele pe cari regatul vecin le luase, față atât de cetățenii sei, cât și de imperiul de sorțea cărui se legase.

Nu a trecut însă multă vreme, și dacă pentru moment dualismul nu a primit direct nici o lovitură, interesele naționalităților din Ungaria sunt puse în joc prin măsurile ce se propun pentru școlile confesionale. Publicăm mai jos discursul ținut la Pesta, cu ocazia anchetei ministeriale, de metropolitul Melianu și din care se pot vedea principalele puncte ale nouelor măsuri propuse pentru magiarizarea școlilor confesionale.

Cu multă dreptate, capul bisericeii ortodoxe din Ungaria nu se teme că în urma acestui proiect de lege națiunea română va peri; dar' nutrește dureroase temeri pentru fericirea Ungariei.

Și tot înaltul prelat mai departe readeuce aminte serviciile aduse patriei ungare contra atacurilor din afară, atunci când toate națiunile au fost la un loc și au mers la olaltă: „O miă de ani, Magiari, Români, am apărât patria; fie-care la altarul seu, în limba sa, se roge pe Dumnezeu cerurilor, să ne ajute până la sfârșitul vremilor a ne păstra ca Magiari și Români scumpa țară strămoșescă.” Vorbe pline de patriotism luminat, resumând întreg trecutul regatului ungar; cuvinte cari ar pute fi în gura celui mai bun magiar, în adevăr conștient de interesele permanente ale națiunii lui, ear' nu orbit de pasiunea șovinistă, care, tocmai fiind-că are forma pasiunii, întunecă judecata.

Situația relativă a naționalităților în Ungaria, istoria acestei țări, ne arată în destul, care ar fi interesul real al Magiarilor, pierduți ca și noi într-o mare slavă. Trecutul ne arată, în deosebi, că Ungaria n'a putut mai bine rezista încălcărilor din afară de cât atunci, când toate popoarele locuitoare pe pământul ei, erau solidarizate pentru apărarea acestui pământ, pe care aveau drepturi. În deosebi Românii formau pe totă linia Carpaților și pe Dunăre, în Banat, un zid de apărare contra căruia de atâtea-ori armatele turcești s'au sfărmat; mai mult, încrederea în patriotismul lor a fost așa de mare, în cât colonii militare de Români au fost așezate între Drava și Sava, pentru a forma și acolo prima linie de apărare a regatului ungar. Ce dădea, în acele timpuri, acestor granițieri aprôpe de sine stătători și cari formau o națiune armată, puterea de a se opune celor mai viteze și fanatice trupe din acele timpuri, dacă nu tocmai conștiința națională, și convingerea lor, că apărând Ungaria, apărau pământul strămoșesc?

Este din acest punct de vedere o lipsă de logică în îndrumarea politică a Magiarilor. Pe de o parte există în masele profunde ale națiunii lor nisuița, earăși greșită, de a se desface de ori-ce legătură cu imperiul austriac, și de a deveni, în totă concepția termenului, un stat de sine stătător, ear' de

alta, atunci când tocmai acea separație va aduce o situație mai grea, tocmai atunci se aibă, în totă puterea ei, o luptă interioară cu celelalte naționalități, prin măsurile nedrepte și daunătoare lor, ce se iau!

Aceste dificultăți interne, chiar dacă ar pute să aducă vre-un folos cauzei magiare — ceea-ce ne îndoim — vor atrage negreșit greutatea mai mari regatului ungar, de a cărui sorțe este atât de legată acea a naționalității magiare.

Ca Români, ca stat în Orient, și cu interese generale concordante cu acelea reale ale regatului ungar, negreșit că nouele măsuri pe cari vecinii nostri doresc să le iee, nu pot de cât să ne îngrijescă și se ne arate, că dacă patriotismul luminat este bun, șovinismul face adese-ori să se piardă din vedere propriile interese ale patriei.”

Preoții militari.

Veste bună primim de la Buda-pesta.

O dorință veche e pe cale de a ni-se realiza.

Observându-se adică mai de mult, că biserica noastră nu are preoți militari în armată în proporțiune cu numărul soldaților de religiuinea noastră, la întrevinerea superiorității noastre bisericesti, și la valorosul sprigin al dlor Dr. Iosif Gall și George Serb, delegațiunea din anul acesta a decis înmulțirea preoților nostri în armata comună.

Informațiunile ce le primim în privința acesta sunt următoarele:

Cu ocaziunea desbaterilor avute în subcomisiunea de războiu a delegației ungare asupra bugetului militar de pe anul 1905, a fost luată hotărârea, ca ministrul de războiu să fie îndrumat să urce pe viitoru la trupele și institutele militare numărul preoților necatolici, în proporția sufletelor și amăsura raportului în care sunt provăduți soldații r. catolici cu preoți militari, dându-se totodată și preoților ne-

catolici o organizare cu totul independentă de aceea ce o au acum, când sunt în parte subordinați preoților catolici.

Față cu hotărârea acesta ministrul comun de războiu a făcut în fața subcomisiunei următoarele declarațiuni: Dorința exprimată în formă de hotărâre va fi împlinită prin înmulțirea numărului preoților necatolici. Cheltuelile reclamate de acest fapt sunt trecute deja în bugetul anului 1905. Independența acestor preoți militari e asigurată în câțva în regulamentul organic de la anul 1892, dar' va fi și mai bine precisată în noua ediție preluată a acestui regulament, care tocmai acum se face.

Subcomisiunea a luat act despre acest răspuns, cum și despre asigurarea liniștitore, că preoții militari vor fi aplicați amăsura sufletelor în număr egal pentru toate confesiunile, astfel, că la r. catolici pe 2720, la greco-catolici pe 2326, la greco-orientali pe 2115, la evanghelici pe 2350 și la reformați pe 3000 de suflete va căde în viitoru câte un preot militar, și că raporturile în rang ale preoților de diferite confesiuni vor fi regulate pe baza acelorasi principii, ca la r. catolici.

Pe temelie a acestor declarațiuni, subcomisiunea a prezentat apoi plenui delegațiunii ungare următoarele propuneri spre primire:

1. Se îndrumă ministrul comun de războiu, ca pentru satisfacerea trebuințelor elevilor și soldaților de confesiuni necatolice de la institutele și trupele militare, să înmulțescă numărul preoților în proporția numărului sufletelor, dându-le organizare independentă, egală cu a preoților r. catolici militari.

2. E provocat ministrul comun de războiu, ca despre dislocarea tuturor preoților militari, r. catolici și de alte confesiuni, după trupe, respective institute și teritoriu, să înainteze în fiecare an conspect detaliat delegațiunii.

Propunerile au fost primite și astfel esecutarea lor are să urmeze.

FOIȘORĂ

„Frunze de laur.”

Poesii inedite de Zaharie Boiu.
(Urmare).

Testamentul soldatului.

Ca snopii 'n câmpul cel mănos, în șiruri lungi,
[orucișe
Zac franți culcați, amici, dușmani, de a morții
[secerișe...

Cu sângele curgând șirolu din rana lui a-
[dâncă
Aduc un brav soldat român, ce-abia răsuflă
[încă.

„Lăsați-mă pe erbă jos, să mai privesc câmpia
„Și sôrele cel drăgălaș venind din Ro-
[mânia.

„Acum redați-mi armele, ce le-am grijit prea
[bine,
„Căci pân' la môrte nu le las un pas' de
[lângă mine;

„Ba și-n mormânt să mi-le dați, să-mi fie
[drept soție:

„Sub stégul țerii am jurat credință pe vecie.

„Aduceți-mi, ca să sărut și-o dragă stântă
[cruce,

„Și ca la un ospet atunci din lume mă voi
[duce.

„Ear' maicei mele vèduve să-i spuneți voiă
[bună

„Căci pentru țeră am murit și-am dobândit
[cunună.

„In pungă am cinci leișori, din lăfă, crești-
[nește,

„Voi, soții mei, căți veți trăi, să-i împărțiți
[frățește.

„Petreceți un păhar de vin, să-mi fie pome-
[nirea,

„Și-un: Dômné iartă-l! de la voi, prohodul
[și psaltirea“.

Sultan și Curcan.

Doi curcani răniți în luptă
Prinși prin ôstea lui Osman,
Sunt purtați din cetă 'n cetă
Drept la Stambul la Sultan.

„Cine sunt curcanii? ce sunt?
Asiați sau Europei?
De ce lege? de ce limbă?
Cine-a mai aușit de ei?”

Zise curios Sultanul.
„Să-i aducă 'neoci să-i vèd!”
Și Sultanii, ca tot omul,
Ochilor mai bine cred.

Ear' curcanii, căciulanii,
Cu bun-tonul românesc,
Cum se între la Sultanul
Stau și stau și se gândesc.

„Să înțrăm cu umilință!”
Zise unul îngrijat,
„Să vorbim încet, cu pază,
Vorba, știi, de cap plecat.”

„Noi suntem soldați, mîi frate!”
— Celalalt îi reflectă,
„Și de-a fi să ne ucidă,
Glonțul tot un fel ni-l dă.

Deci să stăm militărește,
Reglemental să 'mplinim;
De-a fi scris să ne omôre,
Cu onôre să murim!”

Intră dar' la împăratul,
Care șede 'ncolăcit,
Și caféua și ciubucul,
Se 'nțelege, n'au lipsit.

Și cu fruntea înălțată
Mâna la cocardă pun:
„Sănătate împărate!”
Tună ca din guri de tun.

Și caféua se răstôrnă.
Și ciubucul e trântit,
Și tutunul pe covôre,
Și Sultanul înlemnit.

„Duceți-i de-aicea frate!”
Zice-apoi într'un târziu;
„Estia nu-s cu mintea 'ntrégă,
Estia te mânâncă viu!”

Înălțate împărate,
Cu curcani nu te glumi;
Numai doi te spărlară,
Dar' cu toți când ar veni?!

(Va urma).

Glose...

Ziariul local „S. D. Tageblatt“ face în numărul de astăzi niște glose foarte nimerite la cele pe-trecute în ancheta școlară de la Budapesta. Dăm din ele partea următoare:

„..... Când metropolitul Metianu a spus cuvântul corect, care nu pōte fi rēstur-nat, cā școlā trebuie sē-și aibā scopul în des-voltarea spirituală generală a omului, și nu pōte sē-și punā întrēga niusință și activitate întru învățarea unei singure limbi, au cređut unii teroriști, cari de mult ascultau cu im-paciență cum cutēză Metianu sē deee espre-siune onestei sale păreri, în loc de a repeta ca un alt prelat nemagiar, cu desteritate de lacai fraze șoviniste, au cređut cā e sosit momentul de a întrerupe cu șgomot pe ve-neratul bētrān. Făcēnd acēsta, au mānecat de la ficțiunea, cā Metianu a voit sē spunā ceva dușmānos față de limba magiară. Ori s'au prefăcut cā cred, cu adevērat, cum-cā a ęti ungurește e în sine luat mai mult și mai de preț de cāt a posede o educație 6re-care, — dacā acēsta nu e magiară, — cānd apoi firește, cā cel din urmă csikos ar sta mai sus de cāt Goethe și Schakespeare.

Dar' acēsta e trēba domnilor lārmuitori și întrerupători. Revoltătoare și lipsită de dem-nitate e numai despectarea libertății convin-gerii și a cuvēntului. Dacā presida contele Albert Apponyi, probabil cā, întocmai ca pe vremea nefastei sale activități de odinioară ca president al dietei, ar fi făcut atent pe Me-tropolitul, cā așa ceva nu se pōte spune în Ungaria.

Metianu s'a mulțămīt cu aceea, cā a respins acea ficțiune neadevērātă. Putea sē mai adauge, cā într'o astfel de adunare de bărbați serioși, — cum ar trebui sē fie, — tōte, dar' tōte se pot spune, ce se crede des-pre tema discutată, tot ce trebuie spus din in-terese obiective și din motive oneste obiective și cā tocmāl aici reșede adevērata libertate a gândirii și a cuvēntului, cu care se face pa-radă în Ungaria, și a cărei aniversare se ser-bēză cu pompă mare în fie-care an la 15 Martie.

Dar' totuși a fost bine cā Metropolitul Metianu nu a spus-o și acēsta. Cine știe la ce nesuferită duritate s'ar mai fi dimis în-trerupătorii, față de venerabila sa figură de patriarh...“

Apărarea școlilor noastre.

— Voci din presa română. —

Ziariul „Secolul“ din București, luând act despre vorbirea Excelenței Sale Domnului Arhiepiscop și Metropolit Ioan Metianu rostită în ancheta școlară, o apreciază astfel:

„... Inima noastră se luminează ca de o sērbătoare, cānd aflārm despre cuvēntarea ce înaltpreasfințitul Metianu, Metropolit al Ro-mānilor ortodoksi de peste munți, rosti la Budapesta, în ziua de 14 Maiu, într'o ședință a comisiei pentru discuțiunea reformelor școlare de adus, — în paguba Romānilor de pe acolo, — învățământului public unguresc magiarizat...“

„Bisericele ortodoxe răsăritene“ — zise înaltpreasfințitul ierarh — „sunt biserici naționale, și chiar legile fundamentale ale patriei recunosc biserica mea ca biserică greco-orientală română... Fie-care confesiune propovăduiește cuvēntul lui Dumnezeu în limba sa proprie... Nu este putere în lumea acēsta, care sē pōtā sili biserica mea a-și părăsi limba, cāci, prin acēsta ea însăși și-ar enunța sen-țița de mōrte.“

Iată cum vorbesc marii Romāni, curat romānește, cānd o primejdie amenințătoare le deslēgă limba. Și gāndiți-vē, cā nicāirea pe lume nu-i mai spus Romānul, ca în fālōsa Un-garie, la tōte prigonițiile, cāna îndrāsnește sē-și deschidă gura și el cu libertatea Magiarului. Gāndiți-vē, cā Romānul acēsta așa de cute-zător e acolo numai un înalt funcționar al statului, revocabil încă de mai înainte sē fi jurat la intrarea sa în funcțiunea de Metro-polit pe viēta supunere legilor țērii sale, unor legi, dintră cari cele privitoare la Romāni se chiamă „escepționale“...

De aceea, înaltpreasfințitul Părinte Metianu pōte fi onorat ca un erou. Trebuie sē fie mândri de păstoriul lor Romāni or-todoksi transcarpatini. Māndri și ceilalți Ro-māni, turmā a bisericii unite. Māndri și noi cāni din Romānia liberă, cā Oltul nu a încetat sē aducā din romānescul pāmēnt al obșiriei sale tot scānteie de aur...“

Din Apahida.

Correspondență particulară a „Telegrafului Român“.

— 20 Maiu v.

Zi sfântă, zi mare și de îndoită bucu-rie a fost pentru noi Apahidenii ziua a doua de Rusali, în care s'a dat esamenul la școlā noastră confesională.

Cu începutul anului școlar 1903—4 adevēcā școlā noastră s'a smuls cu totul din ne-lucurarea păgubitōre de până aci, cāci am primit de învățătoriu pe z-losul și destoinicul domn Emanuel Comănescu, care ni-a făcut fală cu esamenul strălucit, despre care mē încerc, după puterile mele, a raporta, după cum urmēză:

Cu un neastēmpērat dor am așteptat ziua stabilită pentru ținerea esamenului la școlā noastră, cāci multe bune auđisem despre dl învățătoriu și voiam sē vād sporiul ce l'a făcut în decursul unui an de muncă.

După serviciul divin dl protopresbiter tractual Tului Roșescu a ținut poporului o vorbire instructivă, punēndu-i în vedere ali-pirea față de sfânta biserică străbună și față de fica acesteia, școlā, ear' în urmă ne-am dus toți la școlā frumos împodobită, unde la intrare am fost întâmpinați cu „Măreșcă-se Christos“. Copiii în haine de sērbătoare, cu fețe inocente, deștepte și pline de curagiu și vioiciune umpleau băncile din marea sală, care la alte esamene strălucia prin golăciune. După ce se cere ajutorul ceresc prin rugă-ciunea rostită de inocentele buze copilărești, dl protopresbiter e salutată de un elev al școlēi, căruia rēspunđēndu-i, se începe esami-narea din fie-care studiu, clasă de clasă. Pe cānd se face esaminarea, publicul ascultătoriu se înmulțește tot mai mult, așa în cāt numai de inteligenți, domni, dōmne și dșōre, sala e ticsită. Romāni, Unguri, Jidovi, cu toți veniră sē vadā sporiul micilor odrasle. Esaminarea a fost urmărită de toți cu adevērat interes și plăcere, cāci dl învățătoriu a știut sē între-țese printrē singuraticile obiecte de învățământ cāntece și poezii frumoșe, predate și cāntate cu gust și pricepere, în cāt nu ai vēđut pā-răsând sala pe nime, nici chiar pe străinii cari nu pricepeau limba română. Rēspunsu-rile elevilor au fost atât de frumoșe, respicte și corecte din fie-care studiu, în cāt nu numai nōuș ni-au făcut bucurie și mândrie, ci chiar și pe străini i-au încāntat, așa, în cāt epitropul și presidentul școlēi de stat din loc s'a espi-mat, cā la așa progres frumos nu s'a aștep-tat, și a declarat cā s'ar simți māndru, ca president al acelei școlēi, dacā și școlā de stat ar presta un așa succes frumos, dar' la care el nu se așteptā, de-și sunt dōuē puteri didactice angajate.

Gātāndu-se cu esaminarea din obiectele de învățământ, s'a trecut în o altă ch'ie a școlēi, unde am stat uimiți de cele ce ne vē-zură ochii. Păreții acestei sale erau împodo-biți cu cusături admirabile, în gust și colorit adevērat romānesc. Mese întinse erau pline de broderii frumoșe. Douē păpuși mari erau îmbrăcate în frumosul costum romānesc, și atrăgeau privirile tuturor. Și tōte acestea lucruri admirabile au ęsit din mānile elevilor școlēi noastre confesionale gr. or., sub înfe-lēpta și destoinică conducere a dșōrei Leon-tina Moga, flica parochului gr. cat. din loc. Onōre dșōrei, cu atât mai vērtos, cā acēsta mare jertfă a făcut-o nu pentru bani, ci nu-mai, ca sē conlucre și dēnsa la înaintarea și luminarea scumpului nostru popor. Bunul Dumnezeu s'ēi rēsplătēsă înzecit. Ear' dșōrele ro-māne pot învēta de la dēnsa cum au sē fie folositoare nēmului lor.

După-ce am privit toți admirabila es-positie școlară, care a fost fotografiată, ne-am reîntors earāși în școlā. Aci dl protopresbi-ter laudā zelul dlui învățătoriu, abnegațiunea dșōrei Moga, sporiul elevilor, și mulțamește on. public de interesul arātat față de școlā prin pre-sența dlor, ear' în urmă îndēmna po-porul sē nu reținā băeții de la școlā, „cāci fără școlā nu pōte un popor sē esiste, sē fie mare și sē progreseze“.

Dl învățătoriu mulțamește dlui proto-presbiter pentru cuvintele părintești; mulțamește dlui părinte Chechigăș pentru jertfele aduse pentru cumpārarea materialului la cele douē costume dāruite bibliotecii școlare; mulțamește dnilor cari au binevoit a contri-bui la procurarea cărților pentru premiarea elevilor, și împarte premiile, 35 bucăți de

cărți. Dl rotariu din loc Papp a dat bombōne în preț de 4 cor., ca sē fie distribuite elevilor.

Iată ce pōte produce un învățătoriu harnic și conștia de datorința sa, pe cānd cei din trecut s'au contribuit numai la înstrāina-rea poporului față de școlā, prin purtarea și nelucurarea lor.

Și acum, după ce a trecut acēsta fru-mosă sērbătoare, încă mai trāese impresiile ce le-am primit cu ocaziunea esamenului. Es-positia cu splendorē a datorinței ei național; profesōra cu afabilitatea ei atrăgētoare; elevii cu fețele lor vesele, rumene și inocente; în-vățătoriu cu satisfacție pe față obosită de muncă; poporul și publicul voios și satisfă-cut, — tōte acestea nu se vor șterge așa cu-rēnd din inimile noastre. Someșanul.

NOUTĂȚI

„Iubileul „Familiei“, sērbat er', a de-cours în mod impunător de frumos. Amēnunte în numărul proxim. De astădată amintim, cā comitetul societății pentru fond de teatru romān a prezentat iubilarului prin profesorul Dr. Iosif Blaga, secretariul societății, și direc-torul de bancă N. Petra-Petrescu, cāriul ei, o cunună de lauri în argint cu frunze aurite. Panglica de asemenea aurită are inscripția: „1865—1904 Președintelui Iosif Vulcan. Socie-tatea pentru fond de teatru romān“. Cunună a aședată pe catifea albastră într'un etui frumos lucrat.

În audiență. Domnul ministru de culte și instrucțiune publică a fost primit Marți în audiență în palatul regal din Buda. După cum scriu ziarele magiare, Excelența Sa a făcut raport Monarhului cu ocaziunea acēsta despre cele pe-trecute în ancheta con-vocată în chestia reformei școlare.

Concertul reuniunii de muzică din Sibiu, dat Marți sēra în sala de la Gesell-schaftshaus, a dat îndemn ambelor ziare ger-mane locale a se pronunța în termeni fōrte elogiōși despre valorōsa reuniune și condu-ctorii ei. Confrății de la ziaarele numite sunt de acord în a constata, cā piesa, de altcum fōrte grea, „Magnificat“, de Bach, a fost ese-cutată cu precisiune rară. Aduc laude dșō-relor Eug. Moga (sopran) și Delia Olariu (alt), cum și dlor Enescu (tenor) și Oct. Mu-rēșan (bariton), cari s'au distins la soluri. Bine au fost executate apoi cāntecele romā-nești „Scumpă dragă copilă“ de Dima, „Do-rul meu“ de Iacob Murēșanu și „Morariul“ de Kiriac. „Dorul meu“ a avut cu pianissi-mul seu ce se pierde, un efect covēșitor. Dōmna Lucia Cosma a secerat de asemenea aplause furtinōse cu rugăciunea Elisavetei din Tannhäuser și Cāntecul la Solweig de Grieg.

Corb alb. Un interesant articol în che-stia reformei școlare publică ziariul kossuthist „Egyetértés“ în numărul de Mercredi. E scris de Mocsáry Lajos, care condamnă magiariza-re a școlilor populare. Viam reveni.

† Dorina Coroianu. Despre mōrtea atât de timpurie a dōmnei Dorina Coroianu, întristată familie a dat următorii anunț fu-nebru: Avem nemărginită durere a anunț tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților, ca dna Dorina Coroianu n. Rațiu a încetat din viēta în 7 Iunie n. a. c. la orele 12 d n zi. Scumpele rēmășițe ale rēposatei se vor trans-porta din gara Sibiu și se vor așeza spre vecinicia odihnă în cripta familiară de lângă biserica gr. cat. din Sibiu, în 9 Iunie n. a. c. la 2 ore p. m. Transportarea scumpei de-functe se va face din Cluj (strada N. Ma-lom 28) la 8 Iunie n. a. c. la orele 4 p. m. Cluj, 8 Iunie n. 1904. Iuliu Coroianu, ad-vocat, ca soț. Emilia Dr. Rațiu, ca mamă. Vēd. Emilia Tulea, Felicia Rațiu, surori.

Din Orēștie ni-se scrie, cā în Joia-verde a romano-catolicilor și acolo a făcut un preot gr. cat. romān pe ministrantul, întocmai ca la Brașov. E locițiuril de protopop gr. cat. romān din Orēștie Dr. Traian Frenț.

Convocare. În conformitate cu punctul 8 al §-ului 20 din statute, membrele „Reuniunii femeilor romāne din comitatul Hunedōrei“, cum și toți aceia cari se interesēză de înaintarea și cultura femeii romāne, prin acēsta se convōcă la adunarea generală ordi-nară, ce se va ținē Duminecă, în 12 Iunie, 1904 st. n. la 3 ore p. m. în localitatea casinei romāne din Deva. Deva, în 4 Iunie 1904. Elena Pop Hossu-Longin, presidentă. Dionisie Ar-delean, secretariu.

Secetă pretutindenea. Știri triste ne vin de prin tōte părțile. Secetă generală domnește pretutindenea. Un desastru teribil ne așteptā pe toți. Și tot așa e și în regatul romān. Grāul e percut, ear' porumbul n'a rēșărit încă. Vitele 6nenilor se prăpădesc de fōme, fiind-cā nu au iarbă. Pentru a le veni într'ajutor, ministrul domeniilor li-a dat voe sē adune frunze din pădurile statului pentru a le da hrană vitelor.

Comitat în insolvență. „Magyar Pénzügy“ raportēză, cā comitatul Tērnava-micā a cerut de la băncile creditōre mora-toriu pe patru luni pentru plățirea ratei sa-a-dente la 1 Iulie st. n. din datoririile făcute în sarcina fondului pentru îndrēșnicie în a purta procese („konok perlekedő“).

Pedepsă pentru forțare de procese. Contra unei căi ferate vicinale fiind în cur-gere un proces pentru desdaunare de 12,000 corōne, calea ferată (concesionarii) a perdut procesul nu numai la forul inferior, ci și la Tablă. Apelată sentința la Curie, acēsta a aprobat întru tōte sentința Tablei, și pe de-asupra a mai dictat căii ferate și pedepsă de 500 corōne pentru îndrēșnicie în a purta procese („konok perlekedő“).

Hymen. George Tóder învățătoriu rom. gr. or. și Ana Hetescu și-au sērbat cunună religioasă Duminecă 23 Maiu st. v. în biserica gr. or. din Mărișel.

Infrângerea unei armate japoneze. Agența telegrafică rusescă raportează, cā în lupta de alaltăieri dată la Port-Arthur armata a treia japoneză a fost total nimicită și cā po-sitia Japonezilor pe peninsula Cvantung e fōrte precară. În același timp cu lupta de pe us-cat s'a dat mare luptă navală la Port-Arthur, în care patru mari vase de rēșboiu ale Japonezilor s'au cufundat în mare. Flotele rusești (de la Vladivostoc și de la Port-Arthur) s'au unit la Port-Arthur. — Atāta e știrea telegrafică. La tot casul însă trebuie primită cu rezervă.

Fōmete în Macedonia. Se depeșēză din Constantinopol, cā la Ochrida a isbucnit fōmete. Guvernul turcesc a promis tot sprin-jinul posibil.

„Ziua liberării.“ Māne (11 Iunie st. n.) se împlinēște anul de cānd regele Ale-xandru Obrenovici și soție-sa au fost uciși în palatul regal din Belgrad prin oficerii ar-matei sale. Resensul provocat în tōtā lumea de bun simț prin acēstā sēlbătăcie ne-mai pomenită, se resimte încă și acum, într-cāt regele Petru Carageorgevici, urmașul lui A-lexandru, bănuīt a fi fost complice tainic la crima din 11 Iunie, încă nici acum nu e acceptat în societatea domnitorilor. Și în loc de rușine pentru modul cum a pregătīt sui-rea pe tron a regelui Petru, corpul oficeresc din Belgrad arangiază māne mare festival în casina militară, ear' elevii școlilor supe-riore din Belgrad sērbēză ziua de māne ca aniversalul zilei de eliberare a patriei. — În legătură cu acestea se mai raportēză, cā po-liția „a dat voie“ rudeniilor regelui și reginei ucise sē li-se serviască parastas pentru sufle-tele rēposărilor lor. Mare marimimositate, — de tēma eventualelor demonstrațiuni din par-tea celor cari nu sunt de acord cu ucigașii!

Un avocat — de omenie! Surorile reginei Draga, ucisă în 11 Iunie a. tr. im-preună cu soțul ei regele Alexandru al Sērbiei, aveau sē moștēnescă averea rēmășă după sora lor. Cum însă, după înfōrțătoare crimă ele se refugiaseră în străinătate și erau de cred-nță, cā guvernul nu e aplecat sē le estra-dee averea, au căutat sē-si jee un avocat care sē le reprezinte în Belgrad și sē esoporeze estra-darea averii. Intrē alții s'a imbat și advoca-tul Jivoin Velicicovici, care nici barem onora-riu n'a pretins, ei a lāsāt la buna chibzuiele a moștenitorilor, ca sē-i deee ce vor voi ele, după-ce își vor căpēta moștenirea. Căpētānd de la ele plenipotența rēcerută, onorabilul avocat s'a pus apoi pe lucru. Lor le scria cāte tōte despre greutățile ce le face guver-nul, despre necesitatea de a mitui judecătōrii și protectorii, etc. așa cā le-a sedus sē ac-cepteze cheltuirea unei sume de 80.000 dinari sub titlul mituirilor, cāte 11.000 dinari pentru oratoriul lāsāmēntului, despre cari sume însă nu a produs nici o cuitanță. Ar mai fi rēmās sē capete moștenitōrele 162.000 de dinari. Din acēstā sumă însă adv. și-a reținut sie-și 135.000 despre cari nu li-a dat cuitanță, ba nici nu a recunoscut cā ar fi fost escontatent pentru speșele și lucrul seu. În restimp atānd mo-ștenitōrele cā guvernul s'a purtat cu cea mai mare prevenire în cauza estrādării lāsāmēn-tului și nu a reținut nimic din el, nici lipsă de cheltuieli așa enorme nu a fost, — au făcut contra avocatului arātare criminală. Tōte ace-ștea le spune zariul „Samouprava“ din Bel-grad, care adaugă, cā Velicicovici, din calic ce era înainte de sfăcarea acēsta, acum ține equipagiu și locuēște în palat splendid.

Mulțămite publică. Aducem mulțămite noastră cea mai ferbinte tuturor acelor P. T. domni și doamne prieteni și cunoscuți cari cu graiu viu și în numărare scrisori au căutat să ne aline nemărginita durere ce o am îndurat prin trecerea la cele eterne a neuitatului nostru bun soț și tată, *Ilariu Muciu-Urechidă*, și în speșă corporațiunii lor și particularilor cari i-au dat onorul din urmă până la mormânt. Sibiu, 10 Iunie 1904. Familia *Muciu-Urechidă*.

Abia sunt patru săptămâni de când am comandat de la dta crucea după electromagnetice R. B. nr. 86.967, pentru care primăria cea mai ferbinte mulțămite, pentru că-mă simt deja foarte bine. Acum te rog să trimiți vecinului meu Ioșif Laibach un aparat recomandat și el suferă de reumă și eu i-am recomandat crucea dta, pentru că asta îl vindecă de sigur. Cu stimă: *Andrei Tilmann*, măsariu în Zomba. Astfel de epistole de recunoștință primește dl Albert Müller, Budapesta V. Vădășcu. 42/V, inventatorul crucei electromagnetice R. B. nr. 86.967, cari dovedesc limpede marea binefacere a ei.

Posta redacției.

„Rolul ce l'ar avea congresele didactice”, e o temă asupra căreia încă nu putem deschide discuția. Păstrăm însă manuscriptul pentru mai târziu. Acum alte chestii ne ard la degete. Să salvăm casa de flăcările focului, apoi să o împodobim!

Cărți și reviste.

„Floricele de câmp” schițe ușoare, de *Aurel C. Domșa*. Blaj, 1904, Tipografia seminarului archidieceșan. Preț 1 coronă. Pe 110 pagini se dau cetitorului 18 schițe, într'adevăr ușoare, bine scrise și vrednice de a fi citite. Cărtea se poate procura de la autor, în Blaj.

J. Friedrich Herbart. Vorlesungen über allgemeine Pädagogik, traducere în românește sub titlul: *Schitate din prelegerile lui Herbart despre pedagogia generală*, de *Ana Florea*, învățătoare.

Învățătoarea *Ana Florea* a avut buna idee de a încerca să traducă ceva de la *Herbart*. Zic a încerca, căci *Herbart* scrie foarte greu. O jumătate de veac a trecut până a început să-l înțeleagă *Ziller*, care a întemeiat o nouă școală în pedagogie și ale cărei ramificații au ajuns și pe la noi prin *Ardeal*.

Ca încercare e bineșor succedă și e merită să facă începutul unei serii de atari lucrări.

Se poate procura cu prețul de 1 coronă la librăria archidieceșană. — *Dr. Petru Șpan*.

„Cartea de Aur”, volumul prim, a apărut în ediție nouă, și se poate procura de la autorul, *Teodor V. Păcășian* (Sibiu). Preț 10 corone. România 12 lei.

FELIURIMI

Speculație naivă. „Tată, tată, — strigă vesel școlărețul — ce noroc ai. În anul ce vine scapi de cheltiala pentru cărți, căci am rămas repetent!”

Din pașaniile unui dascăl. Aveam locuința liberă — povestește un fost învățătoriu din Noua-Mângâieră — și în loc de salariu căpătăm-mângâieră de la părinții elevilor pe rând. „Domnule învățătoriu!” mă așază pe un școlariu, care alerga la mine cu grăbire, „tata vrea să știe, că mănăcară-ai dta carne friptă de porc?” „Cum se nu? îi răspund eu cu bucurie. Spune-i dragă tată-ni teu, că friptura de porc îmi place de minune”. Aștept, aștept, timpul trece și friptura nu mai vine. La câteva zile întâlnesc pe elev în curtea școlii singur și-l întreb: „Bine băiete, ce-i cu friptura?” „O, domnule, tata n'a tăiat porcul, că i-a trecut boba”, iu răspunsul. (După N. W. W. J.)

Ioachim Munteanu.

„Corvinena”, institut de credit și de economii societate pe acții în Hunedóra.

Avis

Direcțiunea institutului de credit și economii „Corvinena” în ședința sa din 7 I. crt. a decis, ca cu 1 Iulie a. st. n. să reducă etalonul la depuneri de la 6% la 5½%, ceea-ce — conform §. 57 din statutele institutului — prin acesta se aduce la cunoștință publică.

(134) 1—1

Direcțiunea.

Studiu din sfera iconografiei orientale.

De *Dr. Miron E. Cristea*.

(Urmare).

Alt rost are Iisus de două-ori la cina cea de taină. Aici împarte în stânga pâinea; ear' în dreapta vinul, tot la câte 6 apostoli; de-aceea e prescriș de două-ori.

Mai jos sunt zugrăviți cei 4 evangeliști cu simbolele lor.

În altă ordine mai găsim liturgia ingerescă și în alte biserici de la București. Așa în biserica *Vergu*, a sfântului *Mina*, zugrăvită în mod altcum foarte primitiv, dar' în stil vechiu bizantin de părintele *V. Damian*. Și aici se află în partea de jos a cupolei principale. Iisus e de două-ori; ambele dăți întinde mâinile. Între cele 2 figuri ale lui Iisus stă prestolul, la rășărit. Numărul ingerilor e aici mai mare; și anume: În dreapta, în frunte sunt 8 cu lumini și înaintea lor duce unul *discul*; urmăză 3, dintre cari 2 cu lumini, + 3 (unul cu *copia*, 2 cu lumini). În stânga, în frunte sunt 10, dintre ei unul are di-, celalalt *trichierul* + 3 (unul cu *cruce*, altul cu *lumina*, altul cu *evangelia*) + 3 (unul cu 2 *ripide*, 2 cu lumini). La apus — vis-à-vis de prestol — este *epitaful*, ținut de 2—3 ingeri și alți v'ro 12 în jurul lor.

La sfântul *Spiridon* de la *București* încă se află sus în cupolă *Pantocrator*, și liturgia ingerescă, pictată de *G. Ioachim Pompilian*. Concepțiunea acestei icone este cu totul originală. Ingerii nu sunt în rind bizantin, ci în o anumită disordine; e și un bătrân venerabil, care face mătănii spre Christos, etc.

De același autor aflăm liturgia ingerescă pe marginea cupolei de la biserica sfântului *George nou* din *București*; dar' în forma cum se practică în biserica ortodoxă.¹⁾

În cupola catedralei metropolitane din *Cernăuți* încă aflăm pe lângă *Pantocrator* liturgia ingerescă.

În cupola capelei teologilor din *Cernăuți*, admirabil pictată, aflăm — în loc de *Pantocrator* — numai cele 4 simbole ale evangeliștilor, cu aripi.

Înțelepți păgâni în pictura bisericească.

Creștinismul a căutat în toate timpurile, ca să dovedească divinitatea și adevărurile întemeietoriului său. Scriitori creștini au estras în scopul acesta din testamentul vechiu toate textele profetice, cari se puteau referi la *Mesia* cel promis, și au arătat, cum prorocii, inspirați de Dzeu, au prevestit și prevădut viitoriul și divinitatea lui Christos. Creștinismul a căutat și toate scenele din viața patriarhilor; (cari n'au vorbit, dar' au lucrat), cari îi păreau a fi un indiciu pentru viitorul. *Gedeon* primește pe pământul uscat o piele udată; *Moise* vede, ca rugul rămâne verde, de-și a ars în el pară de foc; *Avram* este gata a jertfi pe fiul său *Isac*; șerpele de fer vindecă rane mortale; *Samson* mută porțile de la *Gaza*; pe *Iona* îl înghite un chit și peste 3 zile earăși îl dă afară etc. Toate aceste se esplică așa: *Maria* va naște și totuși va rămâne feciără; Dzeu va jertfi pe fiul său; crucea lui Christos va vindeca trupul și sufletul nostru; Christos va sdrobi porțile iadului; va intra în grăpă, din care a treia zi earăși va ieși, spre a se sufla la ceriu, de unde înainte cu 33 ani s'a coborât. Testamentul vechiu este proba celui nou. Între ele există un strins paralelism, pe care teologii și artiștii totdeauna l'au tractat în scrierile și operele lor.

Dar' și istoria profundă și bărbății mari ai anticității păgâne au fost consultați, spre a se afla probe și dovești pentru a documenta adevăritatea creștinismului. Astfel de probe s'au aflat mai ales la Greci. — Grecii, cari țineau mult la filosofii lor, au întrebare în înțelepții lor, se și spună părerea lor cu privire la divinitatea lui Iisus. Acești înțelepți au dat aproximativ răspunsurile indicate mai jos după iconografia bizantină. Astfel li-a convenit Grecilor, ca acestor înțelepți să le dea loc deosebit chiar între și lângă persoanele sfinte, fiind-că au făcut creștinismului bune servicii. Alții cuprind indicii profetice, cari se potrivesc la Iisus la viața lui.

Astfel aflăm în cupola admirabilei biserici a *Mirăuților* de la *Suceava* sub ferestile cupolei pe acei înțelepți greci, cari au vorbit despre intruparea lui Christos, ori peste tot despre el. Și anume:

1. *Apolloniu*. Acesta a zis: „Eu vestesc în trei pe un singur *Dumnezeu* înaltstăpânitor, a cărui netrecător Cuvânt va fi conceput în o feciără nevinovată. Acesta va prinde vie totă lumea și va oferi-o Tatălui, ca dar”.
2. *Solon*, *Atenianul*. Acesta zice: „Dacă el se va ridica odată peste acest pământ variat, atunci va deveni carnea fără maculă. Divinitatea va desface stricăciunea suferințelor nevindecabile. Și de aceea prin poporul necredincios va ajunge să mără. Și va fi spânzurat pe înălțime, și el toate le va suferi cu blândă, suportându-le de bună voce”.
3. *Thucydides*. El ne spune: „*Dumnezeu* este o lumină spirituală, și lui se cuvine laudă. În spiritul său ține toate, fiind unul, din toate. Nu este alt *Dumnezeu*, nu inger, nu înțelepciunea, nu demon, nici altă ființă; el singur este Domnul și creatorul universului, logosul cel desevășit, fructiferul din fructifer; el a dat apă, venind peste natura roditoare”.
4. *Plutarch*. El zice: „Mai pe sus de Cel preste toate nu se cugetă altceva; logosul este din el și nu din altul, dar' înțelepți învățătură. Că înțelepciunea și Cuvântul lui *Dumnezeu* cuprind marginile pământului”.
5. *Plato* zice: „Vechiul este nou și noul e vechiu; tatăl este în fiul și fiul este în tatăl, așa se împarte în trei și cei trei unasunt”.
6. *Aristotel* zice: „Nașterea lui *Dumnezeu* este după ființa sa ușoră, căci din el își ia ființa același logos”.
7. *Philo* filologul zice: „Acesta pășeste peste ceriul cel mare și răspândește o lumină vecinică și un foc nemuritor; de el tremură

¹⁾ Vezi: Catalog cuprindând tablourile lucrate de pictorul *G. Ioachim Pompilian*. București 1892.

ceriurile, pământul și marea, adâncul, iadul și dracii. El însă e atotpărintele, cel fără tată, cel preafecit (τρισόβιος).

Toți acestia se cuprind împreună cu numirile lor și medallione mari, așa în cât trupul este zugrăvit numai până la piciorie. Toți au aureolă, ca sfinții.

Pe mai mulți din acești învățați greci i-am mai găsit zugrăviți pe perețele drept de pe exteriorul bisericii de la mănăstirea *Sucevița* din *Bucovina*, și anume în rândul de jos pe *Aristotel*, *Plato*, *Sophocles* („*Dumnezeu e fără început și după natura sa simplă, care a creat ceriul și pământul*”) și *Pitagora*. Toți au coronă pe cap. Unul are peste coronă un sicriu cu un mort în el. Înaintea numelui stă la fie-care cuvântul $\frac{h}{E} = \text{Elin. (?)}$

Iconografia bizantină¹⁾ ne înșiră între acești înțelepți și pe *Thoules*, rege al Egiptului. El a zis: „Tatăl este fiul și fiul este tatăl, fără trup (carne); trup a devenit *Dumnezeu* stăpânitorul”; pe astronomul *Valaam*, care zice: „*Va emana o stea din Iacob și se va deștepta un bărbat din Israil și vor bate pe conducătorii de la Moab*”. (Num. 24, 17). În urmă înțelepța *Sybilla*: „*Va veni din ceriu regele vecinicii, și el va judeca totă carnea și totă lumea*”.

Asemenea filosofi aflăm și în mănăstirea *Iviron* (*Atos*). Biserica *Mariei* numită *παλαιά πορταίσισσα* are un vestibul deschis, pe care sunt pictați: *Plutarch*, *Thucydides* (ὁ φιλόσοφος), *Sophocles* (ὁ σοφός), *Plato*, *Aristotel*, *Chilon* (ὁ φιλόλογος), *Solon* (ὁ Ἀθηναῖος). Fie-care din ei are o fașie cu inscripția unei dogme creștine, care se deosebește de citatele din iconografie, indicate și de noi. Și unele și altele par a nu fi citate verbale din scrierile lor sau din enunțaiunile lor, ci mai mult un fel de abstracțiuni făcute din cuprinsul scrierilor și deducțiuni din ținuta lor.

În pictura și sculptura bisericească latină-francesă nu se găsesc urme despre acești genii ai păgânilor. În *Germania* stilul bizantin a avut influență mai mare. Marele artist *George Syrlin* a sculptat (1469—74) pe mai mulți din acești înțelepți în scaunele catedralei din *Ulm*. Pe lângă *Plato*, *Aristotel*, *Pytagora*, a mai sculptat și pe *Socrate*, *Cicero*, *Terenz*, *Seneca*, *Quintilian* și pe astronomul *Ptolomeu*. Acești greci și romani dovedesc prin enunțaiunile lor în parte citate, că Christos e fiul lui *Dumnezeu*, a II-a persoană în divinitate, că s'a făcut om, a propovedit euvelgia, că a murit pentru mântuirea omenilor și a înviat. Acestea le vestesc alături-re cu patriarhii și prorocii.

Sibilele în pictura bisericească.

Cu atât mai mare atenție dă biserica francesă în această privință sibilelor. Aceste prorocii păgâne au prevestit nașterea, viața, mărtea și învierea lui Christos. Din versurile autentice sau apocrife, câte au rămas de la aceste persoane reale sau imaginare, a constatat lumea în evul mediu, că 12 sibile din cele 3 părți ale lumii au prevestit divinitatea, timpul venirii în lume, conceperea, nașterea, viața, patimile, răstignirea, învierea și mărirea lui *Mesia*. Aceste sibile se găsesc zugrăvite pe pereți, pe marmură, metal, lemn, sticlă, pergament etc. în bisericele de la *Sens*, *Clamecy*, *Aix*, *Autun*, *Auch*, *St. Quen* etc. etc. În catedrala de la *Amiens* au aflat canonicii *Jourdani* și *Duval*, în dosul unor sculpturi, 8 sibile, zugrăvite în fresco. În biserica de la *Brou* este o ferestă, pe care e zugrăvită înălțarea la ceriu a lui Christos. Sibilele formeză aici o parte din suita care petrece pe Christos, cel-ce ședând într'un car se înalță în triumf. Înaintea lui Iisus merg în procesiune persoanele testamentului vechiu, ear' persoanele din testamentul nou îi urmăză.

Asemenea ocură sibilele des în manuscrise cu desemnuri în miniatură. Cele mai bune desemnuri ale celor 12 sibile le găsim în cartea de rugăciune a *Anei din Francia*, fiica lui *Ludovic XI* (în *Bibliot. Roy. ms. 920*).

Iconografia bizantină amintește despre o sibilă, pe care însă n'o numește.

1. *Sibila persică*. Ține un felinar. Ea prevestește venirea lui *Mesia*, și calcă pe piciorie șerpele, care a sedus pe *Eva*.
2. *Sibila libică*. Ține o lumină aprinsă. Prevestește sosirea lui Christos, ca lumină a lumii.
3. *Sibila erythreică* (de la marea roșie). Ține un trandafir alb înflorit și un boboc de trandafir alb, și indică bunăvestirea.
4. *Sibila de la Cuma*. Ține o iesle; prevestește nașterea lui Christos în grajdul de la *Vifilem*.
5. *Sibila de la Samos*. Ține un leagăn, și prevestește primul somn al lui Christos pe pământ.
6. *Sibila chimerică* (de la marea neagră). Ține un corn, ca și cum ar bea din el un copil, și prevestește nutrirea lui Christos prin *Maria*.
7. *Sibila din Europa*. Ține o sabie, și prezice omorul copilor și fuga la Egipt.
8. *Sibila tiburtinică*. Ține o mână, ca și o mânășă de colorea pielei de la mână, prorocind palmele aplicate lui Iisus în timpul patimilor.
9. *Sibila Agrippa*. Proroceste sbiciuirea lui Iisus și ține în mână un sbiciu.
10. *Sibila delphică*. Ține o cunună de spini, prorocind în-cununarea lui Christos.
11. *Sibila de la Hellespont*. Ține o cruce, prevestind răstignirea.
12. *Sibila phrygică*. Ține în mâni o cruce de la procesiuni, de care atarnă un steguleț roșu cu cruce aurie pe el. Indică învierea lui Iisus.

¹⁾ Vezi: „Das Handbuch der Malerei vom Berg Athos”, de *Dr. Godeh, Schäffer*. Trier 1855.

(Va urma)

Nr. 79 1904

[132] 1-1

Licitațiune minuendă.

Pentru edificarea școlii gr. or. din Trimpoele, tractul Abrud, se publică concurs. Suma preliminară spre acest scop e de 2805 cor. 40 fileri.

Licitațiunea verbală se va ține **Duminică în 6/19 Iunie** a. c. la 2 ore p. m. în localul școlii vechi.

Doritorii de a licita au a depune un vadiu de 10% de la prețul strigării.

Condițiunile, planul și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul parohial.

Trimpoele, la 23 Maiu 1904.

Ludovic Giurca
paroh, presid. comit. par.

Ingrijirea dinților e cu totul greșită dacă se crede că lucrul principal este a clăti gura cu o apă antiseptică, și că acesta e de ajuns. Ingrijirea dinților însă este desăvârșită dacă drept orientare se iau experiențele de ani de zile ale dentistului de curte ces. și reg. Dr. I. G. Popp din Viena XIII/6, și se folosește de **apa de dinți și de gură anaterin**, pentru că acesta întrunește următoarele calități: are aromă particulară și este avantajoasă pentru dinți și gingei, împiedică putredirea, pe când gura rămâne fără miros, și contrar celorlalte ape de gură are puterea de a disolva necurătenia de pe dinți și flegma, fără vre-o stricăciune ore-care; afară de aceea împiedică cu succes ori ce durere de gură, de dinți, și de gingei. În același timp se folosește **crema de dinți anaterin**, în tuburi, pentru ca să se împedice formarea de petă și să rămână dinții frumoși, curați, în coloră proaspătă, naturală, și sănătoși. Veritabilele preparate anaterin (apa de gură numai în sticle à 2-80, 2 și 1 cor., crema de dinți à 60 fil.) sunt recomandate de profesori și medici, deore ce s'au convins și despre aceea, că ele au rarele calități de a nu conține aciduri și a nu face spumă, cari sunt stricăcioase guri și dinților. *Se copetă în farmacia, drogerii, prăvălii mai alese, cum și în depositul principal Carol Morscher, drogerie în Sibiu, și la A. W. Längner, farmacist în Sighișoara.* [18a] 7-18

Casa str. ocnii 20

loc frecventat, se vinde sub condiții foarte favorabile. [183] 1-3

Detalii se dau strada morților (Reissenfelsgasse) 15, etagiul I. (Sibiu).

8 zile de probă!

Cu preț uimitor de efin, cu numai fl. 3-05 se poate căpeta o garnitură admirabilă constând din următoarele patru prețioase:

Important pentru fie-cine!

Important pentru fie-cine!

- 1 orologiu de busunar anker remontoar de nickel, (sistem „Roskopf-Patent“), cu capace frumos gravate, precis regulat, garanție pe 3 ani, și cutie.
- 1 lanț panterat de goldin sau nichel, cu acățator, sistem parisian.
- 1 ac de cravată de goldin cu brillant.
- 1 păreche bumbi de manșete aurite, marca „Garanție“.
- 1 garnitură bumbi de cămașă și gulere de goldin, 15 buc.
- 2 inele de goldin cu pietri eleganti.
- 1 oglindută în cutie.

Aceste 14 prețioase și admirabile obiecte împreună cu orologiul anker-remont. expedeză pentru fl. 3-05 pe lângă ramburs ori trimițându-se banii înainte, firma:

BRÜDER HURVITZ

casă de esport
Krakau, Stradom 17 (Oest.)

Ce nu convine se primește înapoi în 8 zile, ear' banii se returnează cumpărătorului, așa că e echis ori-ce risic. Cataloage ilustrate despre div. mărfuri gratis și franco.

— Se primesc vințetori și agenți. —

Aceeași garnitură cu un orologiu goldin de Geneva care și păstrează coloră aurie neschimbată, costă numai fl. 4-75. [61] 11-15

Mare surprindere!

Nici când nu se mai da ocasiunea acestă!

500 bucăți pentru fl. 1-95

Un admirabil orologiu de precisiune aurit, cu mers regulat, 3 ani garanție și lanț potrivit, 1 cravată modernă de mătășă pentru domni, 3 batiste fine, 1 inel frumos cu imitație de petă scumpă, 1 admirabil portmonon de piele, 1 oglindă de buzunar, 1 părechie de bumbi pentru manșete, 3 bumbi de piept 3%, aur-dubl. cu mehanism patent, recușite de scris (nichel, prima), un drăgălaș album cu chipuri (conține 36 chipuri cele mai frumoase din lume, 1 broș elegant pentru dame (noutate parisiană), 1 păr. de butoni de simli-brillant, forte înșelători, 3 obiecte de haz (potrivite pentru tinăr și bătrân), 20 obiecte importante de corespondență și alte 400 diferite obiecte, de lipsă în casă. Tote împreună cu orologiul, care singur e vrednic banii, costă numai fl. 1-95. Se pot procura pe lângă ramburs sau trimițându-se banii înainte de la

Wiener Central-Versandhaus
P. Lust, Krakau, nr. 120. [121] 4-5

NB. Pentru obiectele neconveniente se retrimit banii.

Sudorea picioarelor

se vindecă radical prin folosirea pravului

„universal antisudoric“

din farmacia la „ursul negru“ a lui

Guido Fabritius

Sibiu.

Să se folosescă numai numitul prav!

Pianele Bösendorfer

stau și acum la locul prim, „afară de concurs“, și sunt în deobște recunoscute ca cele mai bune piane, atât pentru saloane, cât și pentru sale de concert. În Austro-Ungaria sunt neîntrecute. Doyada cea mai eclatantă o dau programele tuturor pianistilor renumiți, cari în Budapesta, Graz, Praga, Viena etc., concertează exclusiv cu piane Bösendorfer.

Sunetul ales și puternic, de un farmec neasemănat, și minunatul mod cum se cântă la aceste piane, procură cântătorului plăcerea de a presta neîmpedecat ceea-ce poate.

Bösendorfer a făcut școlă.

Cu mult zel și iscusință i-a urmat

Francisc Wirth, constructor de piane reg. grecesc de curte.

construind un pian solid și fin lucrat (premiu de stat, medalii de aur, diplome de onoare) în 3 modele de salon, cu 420, 450 și 500 fl. Cu astiel de prețuri subscrisul nu a mai aflat pe piața Vienei pian de executare așa fină. În Ungaria sunt foarte placute pianele lui Fr. Wirth, pentru sunetul lor viu și curat ca argintul, și pentru neobicinuită durabilitate a acestuia; indeosebi este cântat acolo, unde numai rar se poate afla acordător.

Frații Stingl, fabrică de piane c. ș. r. de curte

reprezentați prin 6 modele, de la 300—700 fl., cu registru (pedal) de harfă (Harfenzug), claviatură reformată. Piane foarte placute.

Cui îi place ton dulce și melodios, să-și cumpere pianul lui **W. Fritz & fiu.**

Re numele bine întemeiat al acestei firme solide (îndată în 1804) asigură cumpărătorului deplină și durabilă mulțămire. Mignon 470 fl., pian scurtat (Stutzflügel) 500 fl.

Eminentul fabricat al lui **Proksch**: pianin cu registru mut 420 fl., mignon 500 fl.

Pianine bune **Hölzl & Heitzmann** de la 320—380 fl.

De la firme mai nouă se află în deposit instrumente dragute cu 250, 280 și 320 fl.; asemenea pianine cu registru mut (Stummzug), așa numite „Harfen-Pianino“. (O invenție binefăcătoare pentru împrejurimea celui ce învață.)

Pianine berlineze de prima calitate.

Harmoniu pentru școle și casă **Mannborg—Lipsa** cu 100 fl. și 230 fl.

Inchiriare de instrumente cu prețuri efine.

Primul deposit transilvan de piane și harmoniuri

Victor de Heldenberg

Sibiu (Nagyseben), strada cisdădiei nr. 9, etagiul I.

Săpunul Schicht

cu marca:

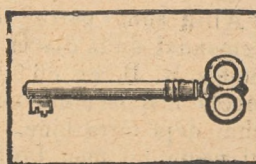
„cerb“

ori

„cheie“

e cel mai bun, mai spornic și prin urmare cel mai efin. E liber de substanțe stricăcioase.

Se capetă pretutindenea!

(122) 1-34

!! La cumpărare să se observe, ca fie-care bucată de săpun să fie provădută cu numele Schicht și cu o marcă de sus. !!

Cătră America.

Mare moderare a prețului. Prețul călătoriei de la **Viena la New-York** preste **Rotterdam** împreună cu nutrimēt **155 corone.** [101] 6-10

Călătorilor la America le stă **liber a-și alege** drumul de călătorie. Pentru cuprinderea locului trebuie să se dea arvună de 20 corone.

Linia Olandia—America

Viena IV. Wiedenergürtel nr. 16.

Am onore a aduce la cunoștința onoratului public român din loc și jur, că mi-am mutat

Prăvălia de manufactură

din piața mică nr. 2, tot în **piața mică nr. 11** în dosul **păpucarilor.**

Deore-ce aci plătesc chirie pentru localul prăvăliei cu 1600 corone anual mai puțin, mă află în plăcută poziție a pute servi cu prețuri și mai efine, și mi-am propus, ca — dacă *Dumnezeu îmi va ajuta* — în cel mai scurt timp să-mi asortez depositul cu tot felul de mărfuri țărănești, precum bumbac, pâr, lănică, arniciu, țesături, mai multe soiuri de pânză, cum și carpe de pâr, etc.

Pentru inteligență ofer depositul meu bine asortat în cămăși de chiffon, creton, Oxford și Trico, apoi ismene, gulere, manșete, cravate, cuverture de lână și bumbac, plapome în creton, ruș, satin cu vata umplute, ploiere, cămăși de dame, camisole, fuste, cretonuri, pergaturi, barcheturi, stoffe de pâr, și toate căptușeliile recerute la efectuarea hainelor de dame și bărbați, cum și alți o miă aici neamintiți articli. O mică probă ajunge ca să se convingă ori-cine despre efinătatea și soliditatea prăvăliei mele. [39] 15

Rugând onoratul public românesc pentru binevoitoriul seu sprigin, semnez cu totă stima

Aurel Popescu.

Avis.**• • Deschiderea băilor de sare și iod • •**

de la **Albele**

situată lângă stațiunea „Szerdahely—Sos-fürdő“ 5 km de la Mercurea (Erd. Szerdahely) se va face în mod festiv **Duminică în 16/29 Maiu.**

Aceste băi se potrivește mai ales pentru bôle cronice reumatice, scrofulosă, anemie, bôle de nervi; în deosebi au aceste băi eminent elect vindecător la bôlele de femei, metrită cronică, endometrită, peri- și parametrită, scurgeri, etc., ca și la resorptiunea exundatelor după pleurită (aprinde de pelita cōstei), perityphlită (aprinde de intestinul gros). Afară de acesta mărește pofta de mâncare.

Trenul la băi sosește de cătră Sibiu la orele 6 și 11 a. m. și 7 p. m., ear' de cătră Alvincz la 4 și 9 a. m. și 5 p. m. [124] 3-3

Un omnibus circulă zilnic de 2-ori întră Mercurea și aceste băi și a. plăcă din Mercurea la 9¹/₂ a. m. și 2¹/₂ p. m.

Taxa de persoană tour și retour e de 40 bani; pentru copii jumătate.

Odai mobilate la băi cu următoarele prețuri:

din 15/V—15/VI cu 16—24 corone lunar

„ 15/VI—15/VIII „ 24—32 „ „

„ 15/VIII—15/IX „ 16—24 „ „

Serviciul și albituri de pat, etc. cu 6 cor. lunar mai mult.

Tacsa pentru scaldă:

Bae rece în basin 20 bani,

Bae caldă de vană 80 bani.

Pentru copii cu prețul de jumătate.

Restaurant aranjat modern, mâncări bune, bucătărie pentru bolnavi, beuturi alese, serviciu prompt și prețuri moderate.

Analisa despre conținutul escelentelor substanțe ale apei cât și alte informațiuni se pot cere de la subscrisul.

Ilie Floașiu

Mercurea (Reismarkt, Erd.-Szerdahely)